

Вибір пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку на основі
методу аналізу ієрархій

УДК 336.763

Солоніченко К. О.

Магістр 1 курсу
фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті розроблено підхід до вибору інвестиційної діяльності банку з використанням методу аналізу ієрархій. За результатами дослідження визначено фактори формування інвестиційного напрямку банку. Запропоновано ієрархічну структуру прийняття рішень, яка може бути основою вибору напрямку інвестиційної діяльності банку.

Ключові слова: інвестиційна діяльність банку, метод аналізу ієрархій, ієрархічна структура, інституційна гнучкість, інституційні обмеження.

Аннотация. В статье разработан подход к выбору инвестиционного направления банка с использованием метода анализа иерархий. По результатам исследования определены факторы формирования инвестиционного направления банка. Предложена иерархическая структура принятия решений, которая может быть основой выбора направления инвестиционной деятельности банка.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность банка, метод анализа иерархий, иерархическая структура, институциональная гибкость, институциональные ограничения.

Annotation. The article is designed approach to the selection of the investment direction of the bank using the method of analysis of hierarchies. According to the study factors of investment bank areas were identified. A hierarchical structure of decision-making, which can be the basis of choosing the direction of investment bank, was proposed.

Keywords: investment bank operations, method of analysis of hierarchies, hierarchical structure, institutional flexibility, institutional limits.

Банки повинні підтримувати високі показники своєї діяльності та забезпечувати ефективне функціонування на ринку банківських послуг, для цього їм потрібно обрати найефективніший напрям інвестиційної діяльності. У науковій економічній літературі на даний момент існує значна кількість публікацій, в яких автори представляють різні підходи до формування ефективного інвестиційного напрямку. Окремі аспекти знайшли своє відображення в роботах провідних українських і зарубіжних вчених. Серед українських вчених можна виділити Я. Белінську [1], І. Кравчука [2], А. Лактіонову [3]. Проте недостатньо розглянутим залишається питання визначення пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку.

Метою статті є вибір пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку на основі факторів її формування з використанням методу аналізу ієрархії.

На вибір інвестиційного напрямку банку впливають як зовнішні, так і внутрішні чинники (рис. 1).

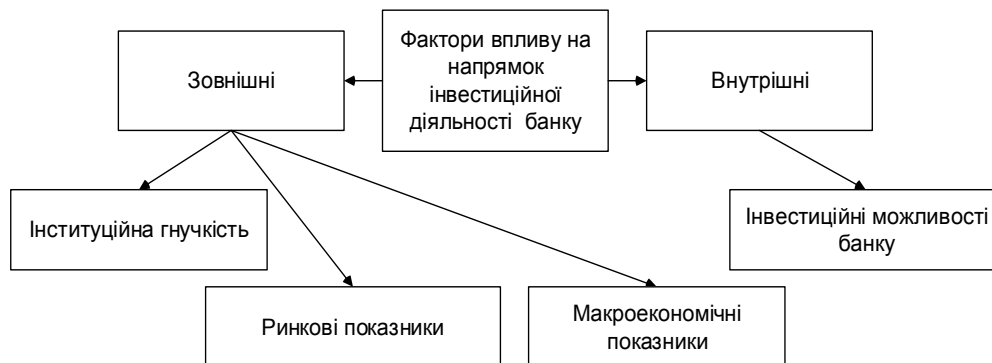

Рис. 1. Фактори впливу на напрямок інвестиційної діяльності банку

Згідно із рис. 1, основним фактором, який впливає на вибір інвестиційного напрямку банку, є інституційна гнучкість прийняття рішень, яка є обраною функцією інституційних обмежень, які, у свою чергу, спрямовані на обмеження свободи прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків з позиції її обсягів і структури, оперативності та рівня ризику [1].

До ринкових чинників належать прибутковість, ліквідність та рівень ризику, на інвестиційну стратегію банку впливають також такі показники, як динаміка фондового індексу, процентні ставки, спред дефолту корпоративних і державних облігацій, премія за ринковий ризик, загальна капіталізація ринку.

Макроекономічні фактори є загальними і характеризують економічну ситуацію в країні. До таких факторів пропонується віднести темп зростання ВВП, індекс інфляції, коливання валютного курсу, величину сальдо платіжного балансу. До внутрішніх факторів належать ресурсні, резервні, результативні можливості банку, що визначаються внутрішніми характеристиками його діяльності (станом активів і зобов'язань, рівнем ліквідності та прибутковості) [2].

Для вибору пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку з урахуванням факторів доцільно використати метод аналізу ієрархій (MAI). Цей метод є найбільш розповсюдженим і зручним методом пошуку оптимального вирішення тієї чи іншої задачі на основі суджень фахівців, тобто на основі експертних оцінок. Суть методу полягає у визначенні переліку критеріїв вибору і ступеня їх важливості [4].

За результатами структурування вирішуваного завдання побудовано ієрархію його розв'язання (рис. 2).

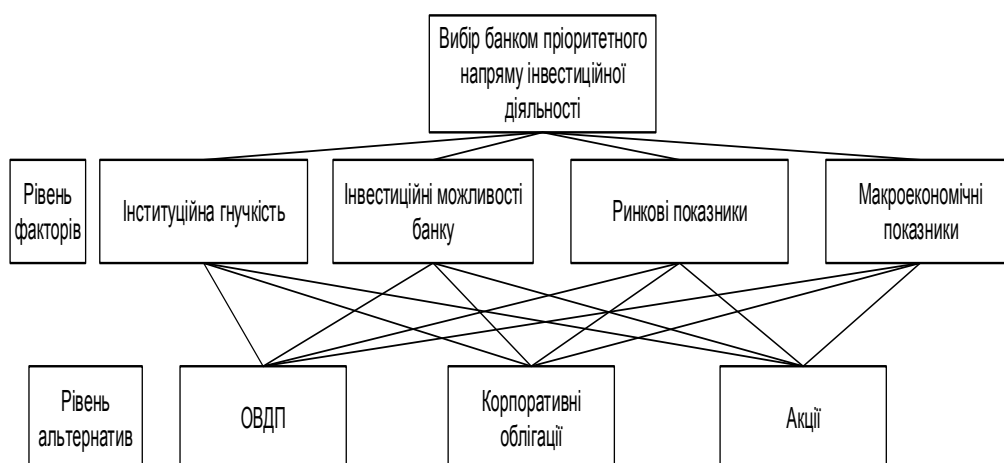

Рис. 2. Ієрархія вибору пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку

Як видно із рис. 2, побудова ієрархічної структури починається з визначення методики вибору інвестиційної стратегії банків та вибору факторів, що обумовлюють цей вибір. На вибір банком пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності впливають фактори: інституційна гнучкість; інвестиційні можливості банку; ринкові показники; макроекономічні показники.

Вибір пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку з урахуванням значущості критеріїв їхнього відбору наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Вибір пріоритетного напрямку інвестиційної діяльності банку

Рівень факторів	Критерії вибору пріоритетного напрямку				Пріоритетність вибору інвестиційної діяльності
	Інституційна гнучкість	Інвестиційні можливості банку	Ринкові показники	Макроекономічні показники	
ОВДП	0,66	0,10	0,68	0,55	0,50
Корпоративні облігації	0,16	0,46	0,19	0,24	0,30
Акції	0,19	0,43	0,13	0,21	0,20

Як видно з табл. 1, серед факторів за рівнем інституційної гнучкості найбільш значущим є ОВДП, які складають 0,66%; за рівнем інвестиційних можливостей банку – корпоративні облігації, які складають 0,46%; за рівнем ринкових показників є також ОВДП – 0,68%; для макроекономічних показників найбільш значущим є ОВДП – 0,55%.

Отже, найбільш важливим фактором при виборі інвестиційного напрямку банку є інституційна гнучкість прийняття рішень, яка враховує показники інституційних обмежень, що впливають на формування довгострокових стратегій банку. Серед запропонованих альтернатив пріоритетною є ОВДП. Таким чином, може спостерігатися ситуація, коли банки продовжуватимуть політику зменшення обсягів вкладень у корпоративні цінні папери, одночасно збільшуючи їх у державні;

інвестуватимуть у цінні папери на продаж та до погашення; будуть незацікавленими у прямих інвестиціях в асоційовані та дочірні компанії.

Література

1. Белінська Я. В. Індикатори фінансової стабільності та інноваційний менеджмент фінансової системи / Я. В. Белінська, В. П. Биховченко // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 3 (20). – С. 53-68.
2. Кравчук І. Б. Макроекономічні аспекти фундаментального аналізу ринку цінних паперів / І. Б. Кравчук, В. К. Юхимчук // Інвестиції : практика та досвід. – 2014. – № 1. – С. 32-36.
3. Лактионова А. А. Институциональная гибкость принятия решений как основа выбора инвестиционной стратегии банка / А. А. Лактионова, М. О. Житарь // Экономический журнал XXI. – 2013. – № 5-6 (1). – С. 49-52.
4. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий / Т. Саати ; пер. с англ. Р. Г. Вачнадзе. – М. : Радио и связь, 2004. – 278 с.